

je, g. urednik, morebiti ljubo, drugokrat več in natančneje. Janez Žurman, župan in nadzornik ameriških nasadov.

Od Sv. Petra pod Sv. gorami. (Zalostna smrt, letina.) Proti krščanski veri je nauk, vživaj svet, kolikor moreš. Ta nauk škoduje neizmerno. Na Tomaževo večer se je pri nas znan pijanček žganja hudo nasekal. Po noči je prikolovrati domu, pod kapom ga potegne težka glava na tla; na kolena se še spravi, potem se povezne z licem in rokama v blato in v tem stanu smo ga našli dne 22. decembra v jutro brez zavesti. Kri in pijača sta mu stopila v glavo, da je bil v lice rudeč, še takrat, ko smo ga pokopali. Ker še ni bilo mrtvaškega duha od njega čutiti, bil je v sv. olje djan. Močni mož bi bil lahko še 40 let živel in si dosti prislužil, da bi zložno živel, ker je bil dober delavec. Ker se je vdal grehu požrešnosti, okrajšal si je življenje ter vzel srečo na tem svetu, Bog mu prizanesi, da bi je ne bil zgubil tudi na onem! Nesrečna smrt tega moža svari vse zmernim biti, da se bomo na srečnejšo smrt pripravili in svari prodajalce žganja nikomur čez potrebo dajati, da ne bote nezmernosti in nesreč za nezmernost tudi vi krivi. — Dobri Bog je res pripustil virograde vkončati, da spoznamo, koliko je bilo vino vredno, pa ta škoda tudi koristi, ker je marsikdo zdaj trezen in da ljudje obdelujejo zemljo bolj pri dnu. Kar z eno roko Bog vzame, z drugo vrne, pridelalo se je letos živeža za ljudi obilno, za živinsko krmo in steljo je pač slabo; vendar kdor Boga prosi in skrbno dela, se zmirom toliko nanosi, da ima za silo jela.

Od Sv. Ane v Slov. goricah. (Marsikaj.) Vedno slišimo in beremo o nesrečah, zločinih itd. Veliko nesreč zakrivi posebno nesrečno žganje, katero pije staro in mlado; od tega toliko pretepov, preprirov, po-bojev in samomorov. Lani dne 27. listopada se je prigodila v Ledinjaku velika nesreča. Šla je namreč zjutraj konjem polagat nadopolna deklica, nevesta Rezika Jug, a je takó nesrečno padla, da je bila takoj mrtva. Ubogo nevesto so nesli k večnemu miru na pokopališče ravno oni dan, ko so jo mislili prijatelji in znanci pospremiti z ženinom pred altar; a one priprave za gostijo veljale so za njeno »sedmino« pogrebeem. Spominjajmo se zlatega reka našega Božjega učitelja: »Čujte in molite, ker ne veste ne dneva, ne ure, kedar vas Gospod pokliče«, ter izklknimo: »Nagle in neprevidene smrti reši nas, o Gospod!« — Lanska letina pri nas je bila srednja. Zimina je bila dobra, pšenice se je precej namlatilo, enako tudi ječmena. Zito je pa zima precej vzela. S koruzo smo lahko zadovoljni. Krompir se je dobro obnesel, korenje je debelo vzrastlo, jednako repa. Sadja se je malo pridelalo, jednako tudi vina, vendar je boljša kapljica. Toče pri nas ni bilo. Krme je bilo malo, zatorej ljudje tožijo radi živine. Ajda se je lepo pokazala, a se ni toliko namlatilo, kakor se je mislilo. No, radi tega smemo zapisati leto 1893 med srednje letine. Bog daj še naprej jednako brez mraza in toče!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Vlada ima v novem letu lep mir in nikjer se ji ne stavi doslej enakih težav, kakor pod prejšnjo vlado; kako dolgo pa bode ta mir trpel, ne pové nihče, kajti gradiva nezadovoljnosti je vse povsod veliko. — V dolnjeavstrijskem dež. zboru so dali 2000 gold. sulvereinu podpore; gladko pa pri tem ni hodilo, kajti tudi Nemci poznajo hujskanje tega društva in jih je sram še podpirati tako društvo.

Česko. Staročehom jemlje se od večih strani za zlo, da se držijo tako leno, kedar gre za kako volitev, pa se ponuja Mladočeh volilec. Resnica je, da se izvoli skorej vselej Mladočeh, ko bi ne bilo težko dobiti za Staročeha večino volilcev. Zakaj tako? Mladočehi naj pokažejo, kaj morejo; kedar enkrat ljudstvo vidi, da so Mladočehov obljube prazne; potem pride doba za Staročeha.

Štajarsko. Eden izmed kolovodij nemških liberalcev je dr. Heilsberg, mož jako gibčen za nemštvo, in bil je te dni v Brucku sredi svojih volilcev. V tem jim je tako lepo govoril, da so mu izrekli soglasno svoje zaupanje. — V Gradcu je nek dijak vse svoje premoženje volil Juriju Schönererju — za nemško delo. Sploh pa ina ta nemški klatež med dijaki veliko občudovalcev.

Koroško. Državni poslanec dr. Steinwender je bil te dni v Beljaku, pa ga njegovi volilci niso prelepo vsprejeli, kajti odložil je poslanštvo, ker se mu je očitalo, da sedaj klečepazi pred pl. Plenerjem! — V bolnico v Celovec pokliče mestni zastop nekí ženske iz Berolina — iz sovraštva do katol. vere in ljubezni do nemštva.

Kranjsko. Deželni zbor je imel doslej štiri seje, v njih se ni kaj pripetilo, samo dr. Tavčar je dal duška svoji nevolji, da še nima vse oblasti v rokah. Dež. predsednik, baron Hein mu je odgovoril, toda brez sreče, kajti da na učiteljskih v Ljubljani ni vse v redu, znajo že vrabci na strehi! — Po Gorenjskem krozi neka nezaupnica zoper grofa Hohenwartha za podpisavanje. Ne verjamemo, da je tako ravnanje častno, izvira pa v Ljubljani.

Primorsko. V Gorici je c. kr. kmetijska družba sedaj po polnem v rokah laških mož in bilo bi najboljšje, ko bi slov. udje izstopili iz take družbe. — V Trstu so nekateri trgovci, katerim ne velja postava o nedeljskem počitku; vso nedeljo imajo štacune odprte in nikogar ni, da jih opomni na postavo, na zapoved katol. cerkve.

Hrvaško. Korar stolne cerkve v Zagrebu, J. Vuchetich je te dni umrl nekje pri Temesvaru, torej na madjarski zemlji. Bil je sicer Hrvat, pa je rad Madjarom lizal pete in Tisza ga je hotel zato posaditi na nadškofovo mesto.

Ogersko. V torek je bil katol. shod v Budapešti, vdeležba je bila velika, posebno od ljudstva in plemenitašev. — Iz vladne stranke se zgublja sedaj poslanec za poslancem, ker jih je strah volilcev. Dokler so v vladni stranki, morajo glasovati za vlado, torej tudi za »civilni zakon«, ali tega ne smejo, ker so dali svojim volilcem besedo, da ne bodo. — Davek plačuje v ogerski kraljevini 8 milj. ljudij, 9½ milj. pa ne plačuje nobenega davka.

Vnanje države.

Rim. Nemški listi so raznesli govorico, da se hoče Crispi, torej kralj Umbertova vlada, sprijazniti s sv. očetom Leonom XIII. Crispi je neki dve uri bil iz tega namena pri kardinalu Rampolta. Te je le govorica.

Italijansko. Na otoku Siciliji miri general Morra ustajnike z mečem v roki, bolje in prej bi opravil svojo službo, ko bi vzel kruh ter ga delil med reve. Ščvarji bi potlej izginili sami. — Crispi izdeluje načrt svoje vlade in pravi se, da bode ta načrt jasn in če v drž. zboru ne dopade, pa Crispi odstopi.

Francosko. Anarhist Vaillant ugovarja svoji obsodbi in vsled tega še preteče 15 ali 16 dnij, predno se sodba na njem izvrši. Najbrž pa ga pomilostijo; vsaj nemogoče to ni pri francoski vladi! — Zakonom se krči število, odkar se lahko ločijo; najbolji dokaz, kako — nepotrebna je taka postava.

Belgijsko. Minister Bernaert in katol. stranka v državnem zboru so se poravnali in minister ne odstopi, ampak le drugi načrt napravi za volilno postavu.

Angleško. Lord Gladstone se je umaknil za nekaj časa v Biarritz, ker mu v Londonu niso dali miru; najbolje so pritiskovali na-nj nasprotniki irske ustave. Gladstone pa je mož in ne da se premakniti s stališča pravice.

Nemško. V Berozinu se je odprl pruski dež. zbor in vlada je naznanila, da se osnujejo gospodarske zbornice t. j. zastopi kmečkih gospodarjev; take zbornice imajo pri nas trgovci, notarji in odvetniki. — Na poljskih ljudskih solah je skorej vse poučevanje v nemškem jeziku, ali brez uspeha je, ker otroci ne unejo nauka in tudi do srca jim ne gre nauk, ki ga v tujem jeziku dobijo.

Rusko. Car Aleksander je dal visoko odlikovanje grofu Giersu, ministru za vnanje zadeve; ne pusti pa mu iti v pokoj, češ, da ga še potrebuje. — Vsako zimo zažene se glas v svet, da pomnožuje ruska vlada vojaštvo ob mejah in tudi letošnjo zimo se pravi isto, naši bralci pa storijo dobro, če tega glasú, kakor druga leta, tudi letos ne verjamejo.

Bolgarsko. Ta država ima se plačati vojne stroške Rusiji, ali nič se ji ne mudi za to plačevanje. Celo to pravi, da Rusija nima pravice od nje kaj tirjati. No nekako pravico že ima!

Srbsko. Odkar ni več dr. Dokića, nima kralj Aleksander pravega moža za vlado; to se vidi tudi iz tega, da še pravda zoper prejšnje ministerstvo ne more h koncu.

Turško. Roparske čete so čemdalje drzніше in posebno ob mejah proti Črni gori in grški kraljevini klati se veliko življenju nevarnih ljudij.

Za poduk in kratek čas.

Silni Častibor.

Česki spisala Božena Nemcova.

Rizenpurški dvor, v Nahodskej oblastniji, bil je v starih časih velik in močen grad, krog in krog z lesom obdan. Od zapadne strani drži vozna cesta k vratom; k polnočni strani vodi pa le ozka stezica po strmeji skali od reke Opave, ki se vije pod pečevjem. Prej je bila ta slikovita dolina na bregu reke celo z jelkami porašena in samo na mestu, ki se dendenešnji na »mli-nišči« zove (ker je stal bojda tam mlin pred dvema stoletjema), bila je majhna koča, o katerej je stanoval neki ovčar.

Neki dan jezdi gospod Rizenpurški s prehoda in vidi, da nesé ovčar velikansko jelko na ramah; bil je dober gospod, ali jako oster vzlasti proti temu, kateri se je drznil krasti drva iz lesa, ali delati kako škodo. Misli je torej, da je veter jelko podrl, in da jo je ovčar našel v lesu in ukradel; srdito se je tedaj na-nj zadril: »Kako se ti drzneš iz mojega lesa drva krasti?«

»Ne zamerite, gospod vitez; imam zelo slabo bajto in že dolgo sem premišljeval, kako bi si jo popravil. Ko večeraj tu-le grem, zapazil sem to jelko in mislim si: Čakaj, ta bi se ti prilegla. Ni dalo mi miru, dokler nisem po njo šel in jo izdril.«

»Ti si tako silen?« vprašal je vitez in gledal z začudenjem na ovčarja, ki je držal vedno še jelko na ramah. Ni bil posebno velik, pač pa krepke in trščate rasti.

»E kaj pa za moč«, odvrnil je ovčar, »ko bi le imel kaj holišca za na zob«

ni izpregovoril besede več. —

»A kaj bi pa potreboval, da bi bil še silnejši?«

»Nu, jaz mislim, ko bi snedel dve vreči graha, nekoliko povejenih krač in vrh tega izpil vedro dobrega vina, bi se tepel z vsakim hrustom.«

»Dobro tedaj, dobiš to, in jutri pridi si po to v grad. In zastran te jelke ti odpustim za takrat, ali drugo-časti moj bor.«

Z radostjo se je zahvalil ovčar vitez in stopal z jelko veselo domov; od tega časa so mu dali ime Častibor. Ko je prijahal vitez domov, ukazal je gradniku, naj dá Častiboru, kedar pride v grad, dve vreči graha, šest povejenih krač in vedro najboljšega vina.

Drugi den je potegnil Častibor ženi slamniki (vrečo) iz postelje in šel si v grad po obljubljeni dar. »A kam si to denete, kdo vam pomaga nositi?« vprašal ga je gradnik, ko je videl, da Častibor čisto sam pride.

»Naložim si to na rame, in ponese sam.«

»Je-li sem vaš norec? Kako bi pa mogli toliko nesti?«

»Kaj pa taka, samo mi dajte!«

Navlašč mu je nameril oskrbnik polni slamniki graha, je-li to odnese. Štirje korci so bili v njem in vrh tega še šest kit. Ali Častibor si je zavezal slamniki, prejel za vedro vina, oboje vrgel čez ramo in korakal, zahvalivši se gradniku, zložno domov.

Nekoliko dnij na to bil je razpisan v Pragi velik turnaj (viteška igra), h kateremu so morali vsi vitezi priti. Bila je pre takrat navada, da so imeli vitezi silne oprode (korenjaške služabnike), kateri so se borili mesto njih pri turnaji. Vitez Rizenpurški ni imel nobenega tako močnega oprode, na katerega bi se mogel zanesti; bil je torej v veliki zadregi. K sreči se je spomenil Častibora in takoj je po-nj poslal.

»Poslušaj, Častibor«, rekel je, ko je ovčar vstopil, »bi-li hotel biti pri meni oproda?«

»Se vé, da bi hotel in kako rad.«

»Moral bi se naučiti orožje rabiti in dobro jez-diti.«

»Temu se jaz vsemu bom rad priučil, in močij imam zdaj dovolj.«

»Prav tedaj; idi k oskrbniku, on ti dá drugo obleko; za teden dnij moraš pa vse umeti, potem po-tujemo v Prago.«

Častibor je poskočil od radosti do stropa, ko je slišal, da pojezdí v Prago, in se je učil po dnevi in po noči. Preden je pretklo osem dnij, znal je vse, kar je oprodi treba, in vitez se je napotil do cela pomirjen s svojim spremstvom v Prago. Iz vse Česke so bili zbrani že vitezi in veliko tujcev, vzlasti se je govorilo mnogo o nekem Nemci, ki je pre inel s seboj jako silnega velikana. Ko je nastopil za turnaj napovedani den, sešli so že vsi na določenem mestu, kjer je bil za gospe in gospe pripravljen oder, obvešen s prekrasnimi pre-programi. Pred tem sotorom so se imeli boriti oprode. Ko se je zbralo plemstvo, prijezdila sta v ograjeno mesto dva oproda na lepih konjih, eden je bil oni raz-upiti nemški hrust, drugi pa českega viteza oproda.

Malo potem je zmagal tujec; tako se je zgodilo nekolikokrat, nad čemer so imeli Nemci neizmerno radost. Česki gospodje pa so se jezili. Zdaj je prišla vrsta na Častibora. Ko je prijahal in je Nемец premeril tega, kakor se je zdelo, neznatnega fanta, rekel je porogljivo: »Kako se pa ti, možicelj, drzneš boriti z menoj? Tebe zmečkam, kakor kamen!« in vzešši kremen v roke, zmečkal ga je, kakor sir.

»Naj pa bo«, rekel je Častibor in prijezdil do njega; »ker mislite, da sem za vas preslab, ne boriva se torej; rajši si podajva na razhod prijateljski roke.«

Z zasmehom mu je podal velikan roko; ali Častibor jo je zgrabil, vzdignil Nemca v zrak in ga tako

in njegovi služabniki...